

კლინიკური ფარმაცევტის ჩართულობა ჯანდაცვის სერვისებში

თსუ, სოციალური და კლინიკური ფარმაციის დეპარტამენტი

საქართველოში სამკურნალო საშუალებებზე სწორად წარმართული ეროვნული პოლიტიკა მიმდინარე ეკონომიური რეფორმის ქვაკუთხედეა. ამ პოლიტიკის ნაწილია, მოსახლეობისთვის უვნებელი, ეფექტური და ხარისხიანი წამლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა არსებული მოთხოვნილებების საფუძველზე, დაავადებების ხასიათისა და ჯანდაცვის სისტემის პროგრამების გათვალისწინებით (1,2). უნდა აღინიშნოს, რომ XX-XXI საუკუნეების მიჯნაზე, ექიმი-პაციენტი - ფარმაცევტის ურთიერთობაში მოხდა ევოლუცია, პაციენტები გახდნენ უფრო მომთხოვნი ფარმაცევტების მიმართ, სოციალურ-ეკონომიური ფაქტორების გამო ისინი მედიკამენტებთან დაკავშირებულ ინფორმაციისათვის მიმართავენ ფარმაცევტს (3,4). ეკონომიკურად განვითარებული ქვეყნების გამოცდილება ადასტურებს, რომ ფარმაცევტული წარმოების განვითარების თანამედროვე პირობები ითხოვს ისეთი მაღალკვალიფიციური სპეციალისტის არსებობას, რომელსაც ექნება სრულყოფილი ცოდნა არამარტო სამკურნალო პრეპარატების შესახებ არამედ, დაავადებების მკურნალობის საკითხებზეც. ასეთ სპეციალისტად ისახება კლინიკური ფარმაცევტი (6,7,8). ის კრიტიკულად აფასებს პაციენტის მდგომარეობას, დანიშნული წამლების ურთიერთქმედებასა და მოსალოდნელ გვერდით ეფექტებს, ჩართულია პაციენტის ინფორმირების პროცესში, აძლევს სწორ რეკომენდაციას წამლის გამოყენების თაობაზე რაციონალური ფარმაკოთერაპიის პრინციპების გათვალისწინებით.

კვლევის მიზანია კლინიკური ფარმაცევტის როლისა და მოთხოვნადობის დადგენა ქართულ ფარმაცევტულ ბაზარზე.

კვლევის შედეგები

ფარმაცევტული კომპანიების, “ავერსი”, “ჯი-პისი” და “პსპ”, ავთიაქებში ჩატარდა პაციენტების / მომხმარებლების გამოკითხვასპეციალურად შედგენილი კითხვარებით. სულ გამოკითხულ იქნა 50 პაციენტი. შეკითხვაზე გაციების, სიცხის, ყელის ტკივილის, კუჭ-ნაწლავის პრობლემების, დიარეის შემთხვევაში რჩევისათვის ვის მიმართავენ პირველ რიგში, ექიმს თუ ფარმაცევტს (ნახ.1). გამოკითხული რესპონდენტთა 56% ავადობის დროს რჩევის საკითხავად ჯერ მიმართავს ფარმაცევტს, 31% მიდის ექიმთან, 13% კი ეწევა თვითმკურნალობას. შეკითხვაზე - რამდენად კმაყოფილნი არიან ფარმაცევტის მიერ გაწეული დახმარებით, პაციენტების 84% კმაყოფილია, 16% არ არის კმაყოფილი (ნახ.2).

შეკითხვაზე _ ყოფილა თუ არა გამოწერილ რეცეპტში რაიმე უზუსტობა გამოწერილ პრეპარატთან ან მის დოზასთან დაკავშირებით, პაციენტთა 75%-ს არ ჰქონია ასეთი შემთხვევა, თუმცა 25% აღიარებს რეცეპტში შეცდომის პრევენდენტს (ნახ.3).

შეკითხვაზე _ აზუსტებთ თუ არა ფარმაცევტთან ინფორმაციას ექიმის მიერ გამოწერილ მედიკამენტის მიღების შესახებ (ნახ.4), გამოკითხული პაციენტების 58% წამლის შესახებ ამომწურავ ინფორმაციას ფარმაცევტისაგან იღებს. 42%-თვის საკმარისია ექიმის დანიშნულება. აღსანიშნავია, რომ რეცეპტის ინსტიტუტის შემოღებას გარკვეული ცვლილებები მოჰყვა სააფთიაქო მომსახურებაში. შეკითხვაზე როგორი დამოკიდებულებაა მომხმარებლების მხრიდან ამ რეფორმასთან დაკავშირებით - აღმოჩნდა, რომ პაციენტების 74% უკმაყოფილოა რეცეპტის ინსტიტუტის დამკვიდრებით. ჩატარებულმა კვლევამ დაადასტურა, რომ პაციენტების უმრავლესობა რჩევისათვის პირველ რიგში მიმართავს ფარმაცევტს. გამოკითხული პაციენტების უმრავლესობა (84%) კმაყოფილია ფარმაცევტის რჩევით. პაციენტების 58% ექიმის დანიშნულებას აზუსტებს ფარმაცევტთან. პაციენტების 74% უკმაყოფილოა რეცეპტის რეფორმით, რაც სავარაუდოდ ფინანსებთან არის დაკავშირებული. ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე შესაძლებელია დავასკვნათ, რომ მსოფლიო ფარმაცევტულ სექტორში მიმდინარე ინოვაციები თავის ასახვას პოულობს ქართულ სინამდვილეშიც. გარდა ზემოხსენებული საკითხებისა, კლინიცისტი ფარმაცევტის სპეციალობის საქართველოში დანერგვა ძალზე საჭირო და სასიკეთო საქმეა, რათა ამ დარგმა თავისი წვლილი შეიტანოს ჯანდაცვის ეფექტურობის გაზრდის საქმეში.

ლიტერატურა:

1. “წამლის პოლიტიკა და აღსრულების ორგანიზაცია” _ ვ.მეგრელიშვილი, თბილისი 2007წ;
2. საქართველოს კანონი “წამლისა და ფარმაცევტული საქმიანობის შესახებ” _ 2009 წელი;
3. “საქართველოს ახალგაზრდა ფინანსისტთა და ბიზნესმენტთა ასოციაცია – აფბა” _ “საქართველოს ფარმაცევტული ბაზარი”, ნოემბერი, 2010 წელი;
4. <http://www.psidiscourse.ge/geo/video.php?id=10> _ ფარმაცევტული ბაზრის ანალიზი, მიწოდების მხარე, თბილისი 2010წ;
5. “სამედიცინო საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირების სააგენტოს” მასალები;
6. <http://www.fip.org/>;
7. <http://www.hwngo.org.ge>;
8. <http://www.who.int/en/>;

Nemsitveridze N.,Tchumburidze T., Dugashvili N., Zarkua T., Makharashvili T.,Eriashvili V.

THE ROLE OF PHARMACIST IN TREATMENT OF DISEASES

TBILISI STATE MEDICAL UNIVERSITY, DEPARTMENT OF SOCIAL AND CLINICAL PHARMACY

The goal of current study was to investigate the new role of pharmacist in pharmacy practice in Tbilisi. Data obtained as the results of questioning of 50 patients shows that 84% of them are satisfied by advises received from pharmacist, 58% of patients get additional information about prescribed drugs and 25% reports of incorrect prescriptions.

Conclusion. Study results suggest that implementation of modern European model of pharmacy practice in Tbilisi pharmacies is actual approach for achieving rational use of drugs and avoiding undesirable results of treatment.